KARSHOLT O. & RAZOWSKI J. (eds.) 1996: *The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist.* Apollo Books, Stenstrup, 380 pp., formát A4, ISBN 87-88757-01-3 (+ CD-ROM). Cena 600,- DKK.

Nebývá zvykem, aby psal recenzi některý ze spoluautorů publikace; rovněž však není obvyklé, aby autor neviděl definitvní podobu svého rukopisu před vytištěním a aby do jeho rukopisu bylo bez jeho vědomí zásadním způsobem zasahováno.

Koncem roku 1996 konečně vyšel dlouho očekávaný seznam evropských motýlů, jehož příprava trvala více než 10 let. Na vzniku tohoto seznamu se podílela řada předních evropských lepidopterologů. Seznam evropských druhů je doplněn zkratkami zemí, kde byl daný druh nalezen. Synonyma jsou uváděna jen v nejnutnějších případech. Faunistické, taxonomické a nomenklatorické problémy jsou komentovány. Celkem je z Evropy uvedeno více než 8300 druhů, z České republiky 3309 a ze Slovenska 3510. Vyšší klasifikace řádu Lepidoptera vychází z nejnovějších výzkumů N. P. Kristensena a poněkud se liší od pořadí čeledí v recentních evropských „checklistech". Poté, kdy autoři jednotlivých čeledí provedli 2. korekturu, byl seznam krátce před vytištěním poskytnut vybraným lepidopterologům v jednotlivých zemích s žádostí o kontrolu výskytu v dané zemi. Výslednou verzi již většina autorů neviděla. Tak např. L. Gozmány v čeledi Sesiidae doplnil pro území Maďarska *Tinthia tineiformis, Synanthedon cephiformis, Chamaesphecia aerifrons* a *Ch. alysoniformis* (výskyt všech těchto druhů je v Maďarsku jen málo pravděpodobný) a, což je mnohem horší, vyškrtl z Maďarska druhy *Sesia melanocephala, Synanthedon stomoxiformis, S. flaviventris, Bembecia albanensis, B. puella, Chamaesphecia crassicornis* a *Ch. anatolica*. Tentýž autor doplnil do Řecka výskyt *Synanthedon typhiaeformis* a *Pyropteron chrysiformis*, v některých dalších zemích byl doplněn např. výskyt *Bembecia scopigera,* u několika pontomediteránních nebo předoasijských druhů (*Chamaesphecia annellata, Ch. masariformis, Ch. astatiformis, Ch. chalciformis*) byl doplněn výskyt na Pyrenejském poloostrově nebo naopak z Anglie byla vyškrtnuta *Bembecia albanensis*. Značně dlouhá příprava seznamu způsobila, že nebyly zachyceny taxonomické změny provedené v posledních několika letech, takže zde figurují jako samostatné druhy *Tinthia cingulata* (=*T. myrmosaeformis*), *Synanthedon gaderensis* (chybně jako *gardensis*)(= *S. cephiformis*), *Chamaesphecia foeniformis* (= *Ch. anthraciformis*), *Ch. lastuvkai* (= *Ch. empiformis*) a *Bembecia baumgartneri* (= *B. himmighoffeni*). Takto způsobené chyby jsou však patrně v ostatních čeledích podstatně menší z důvodů značné popularity čeledi Sesiidae v současné době, ale zároveň značně vysokého procenta údajů založených na nesprávné determinaci. Sám jsem celý seznam dostal těsně před vytištěním s prosbou o rozdělení zkratky „CS" na „CZ" a „SK", tedy rozdělení na české a slovenské údaje a okamžité vrácení. Měl jsem na to asi 14 dní a přes maximální opatrnost jsem se také mohl a jistě dopustil chyb. Více chyb však vzniklo teprve později, těžko říci, zda při přepisování nebo vědomým zásahem. Z České republiky schází (? vypadl) údaj o výskytu např. u *Nemophora pfeifferella, Cephimallota praetoriella, Parornix tenella, Exaeretia ciniflonella, E. preisseckeri, Coleophora millefolii, Scrobipalpa klimeschi, Gnorimoschema steueri, Dichrorampha sedatana* a *Schistostege decussata.* Řada druhů je naopak z České republiky uvedena, aniž by údaje o výskytu byly někde publikovány. Samozřejmě, že v takových případech může jít o nepublikované nálezy zpracovatele příslušné čeledi a zpochybnit můžeme proto jen údaje velmi nepravděpodobné. K těm patří informace o výskytu *Acanthopsyche ecksteini, Gonospileia triquetra, Plusidia cheiranthi, Calophasia platyptera, Dysauxes punctata* nebo *Ocnogyna parasita*. Ze seznamu nedopatřením zcela vypadla *Swammerdamia compunctella. Athrips patockai* byl bezdůvodně uveden jako synonymum *A. spiraeae*. V několika případech bylo zavedeno velmi staré, staletí nepoužívané starší synonymum, což nepovažuji za vhodné a jistě to neprospívá stabilitě nomenklatury. To se týká např. druhů *Eteobalea gronoviella* (pro *E. serratella*) nebo *Thera vetustata* (pro *T. stragulata*). V dané chvíli však již nezbývá nic jiného, než taková jména akceptovat.

Celá recenze snad vyznívá poněkud negativně, což nebylo mým cílem. Sestavení předloženého seznamu bylo nesmírně pracné a navýsost žádoucí. Snahu o sjednocení nomenklatury i systému evropských motýlů je nutno maximálně uvítat. Kromě vyjádření fylogenetických vztahů a nutnosti formálně přesné a správné nomenklatury je rozhodujícím cílem dosažení uniformity v systematice i nomenklatuře a možnosti snadného dorozumění a srovnání mezi jednotlivými zeměmi. K tomu předložené dílo rozhodně směřuje a proto by také v České republice mělo být každému zájemci k dispozici. Vzhledem k tomuto významu knihy považuji drobné chyby, které byly zmíněny, za skutečnost druhořadou. Publikaci je možné objednat u vydavatele Apollo Books ApS, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Denmark, Fax +45 62263780.

Zdeněk Laštůvka